

УДК 39:78.06

DOI 10.32461/2226-3209.2.2026.362274

**Цитування:**

Копейкіна А. В. Культурно-аксіологічні проєкції жанру колискової в сучасних культурно-мистецьких проєктах. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2026. № 2. С. 145–151.

*Копейкіна Аліна Вікторівна,*  
аспірантка Одеської національної  
музичної академії ім. А. В. Нежданової  
<https://orcid.org/0000-0002-0217-419X>  
[kopieikina.alina@gmail.com](mailto:kopieikina.alina@gmail.com)

Kopieikina A. (2026). Cultural and Axiological Projections of the Lullaby Genre in Contemporary Cultural and Artistic Projects. National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal, 2, 145–151 [in Ukrainian].

## КУЛЬТУРНО-АКСІОЛОГІЧНІ ПРОЄКЦІЇ ЖАНРУ КОЛИСКОВОЇ В СУЧАСНИХ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИХ ПРОЄКТАХ

**Метою дослідження** є виявити функціонально-аксіологічні особливості жанру колискової пісні в контексті його історико-культурної еволюції та проаналізувати трансформацію традиційних функцій колискової в сучасних культурно-мистецьких практиках. **Методологічну основу** дослідження становить комплексний міждисциплінарний підхід, що поєднує методи культурологічного, музикознавчого та аксіологічного аналізу. Історико-культурний метод застосовано для вивчення еволюції жанру колискової, функціональний - для визначення його соціокультурних і психоемоційних функцій, а аксіологічний - для осмислення ціннісних аспектів феномену сну та колискової пісні. Метод культурологічної інтерпретації використано для аналізу сучасних мистецьких практик, пов'язаних із трансформацією функцій колискової у сучасному культурному просторі. **Наукова новизна** дослідження полягає в комплексному осмисленні колискової пісні як функціонально-аксіологічного феномена, що формується на перетині культурного, біологічного, психологічного вимірів. У роботі вперше проаналізовано взаємозв'язок між жанровою природою колискової та феноменом сну в аспекті її культуротворчого потенціалу й механізмів формування емоційно-комунікативного середовища. Доведено, що колискова репрезентує ритуалізовану модель переходу від стану активності до стану спокою, що має аксіологічне підґрунтя та пов'язане з категоріями турботи, безпеки й гармонізації психоемоційного стану. Уперше простежено трансформацію функцій колискової у сучасних культурно-мистецьких практиках, яка інтегрується у нові формати музичного досвіду та художньої комунікації. Це дозволило розглядати колискову актуальну модель культурної взаємодії у сучасному мистецькому просторі. **Висновки.** У результаті дослідження доведено, що жанр колискової пісні формується на перетині біологічного, психологічного та культурного вимірів, виконуючи функцію ритуалізованого переходу від активності до спокою і створюючи простір емоційної безпеки та психоемоційної гармонізації. Встановлено, що функціональна структура колискової має комплексний характер, поєднуючи оніричні, апотропеїчні, комунікативні, когнітивні та естетичні функції, що в сукупності розкривають аксіологічну природу жанру - його орієнтованість на цінності турботи, любові та культурної спадкоємності. Виявлено, що в умовах сучасної культури традиційні функції колискової зазнають трансформації: феномен сну інтегрується у нові мистецькі практики, де музика слугує засобом медитативного досвіду та подолання психоемоційного перенапруження. Проєкти М. Ріхтера «Sleer» і «сонні концерти» Р. Річа засвідчують переосмислення жанрової моделі колискової відповідно до потреб сучасної людини. Доведено, що колискова пісня трансформується з традиційної форми дитячого заколисування у багатовимірний культурно-мистецький феномен, що зберігає свою культурну актуальність і продовжує втілювати цінності спокою, внутрішньої гармонії та людської взаємодії в сучасному соціокультурному просторі.

**Ключові слова:** колискова пісня, жанр колискової, феномен сну, функціональність, аксіологія, музичний фольклор, культуротворчий чинник, ритуал, сучасні мистецькі практики, культурна трансформація.

*Kopieikina Alina, Postgraduate Student at the Department of Theoretical and Applied Cultural Studies, A. V. Nezhdanova Odesa National Academy of Music*

### **Cultural and Axiological Projections of the Lullaby Genre in Contemporary Cultural and Artistic Projects**

**The purpose of the article** is to identify the functional and axiological characteristics of the lullaby genre within the context of its historical and cultural evolution, and to analyse the transformation of the traditional functions of the

lullaby in contemporary cultural and artistic practices. **The research methodology** is based on a comprehensive interdisciplinary approach that combines methods of cultural studies, musicology and axiological analysis. The historical-cultural method is applied to study the evolution of the lullaby genre, the functional method to determine its socio-cultural and psycho-emotional functions, and the axiological method to explore the value-related aspects of the phenomenon of sleep and the lullaby. The method of cultural interpretation was used to analyse contemporary artistic practices related to the transformation of the functions of the lullaby in the modern cultural space. **Scientific novelty** of this study lies in its comprehensive analysis of the lullaby as a functional and axiological phenomenon that emerges at the intersection of cultural, biological and psychological dimensions. This study is the first to analyse the relationship between the genre nature of the lullaby and the phenomenon of sleep in terms of its culture-forming potential and the mechanisms for shaping the emotional and communicative environment. It is demonstrated that the lullaby represents a ritualised model of transition from a state of activity to a state of calm, which has an axiological foundation and is linked to the categories of care, security and the harmonisation of the psycho-emotional state. For the first time, the transformation of the functions of the lullaby in contemporary cultural and artistic practices has been traced, showing how it is integrated into new formats of musical experience and artistic communication. This has made it possible to consider the lullaby as a relevant model of cultural interaction in the contemporary artistic space. **Conclusions.** The study has demonstrated that the lullaby genre emerges at the intersection of biological, psychological and cultural dimensions, serving as a ritualised transition from activity to rest and creating a space of emotional security and psycho-emotional harmonisation. It has been established that the functional structure of the lullaby is complex in nature, combining oniric, apotropaic, communicative, cognitive and aesthetic functions, which together reveal the axiological nature of the genre – its focus on the values of care, love and cultural continuity. It has been revealed that, in the context of contemporary culture, the traditional functions of the lullaby are undergoing transformation: the phenomenon of sleep is being integrated into new artistic practices, where music serves as a means of meditative experience and overcoming psycho-emotional strain. M. Richter's 'Sleep' project and R. Rich's 'sleep concerts' demonstrate a reimagining of the lullaby genre in line with the needs of the modern individual. It has been demonstrated that the lullaby is transforming from a traditional form of lulling a child to sleep into a multidimensional cultural and artistic phenomenon that retains its cultural relevance and continues to embody the values of tranquillity, inner harmony and human interaction within the contemporary socio-cultural space.

**Keywords:** lullaby, the lullaby genre, the phenomenon of sleep, functionality, axiology, musical folklore, a culture-shaping factor, ritual, contemporary artistic practices, cultural transformation.

Актуальність теми дослідження зумовлена зростанням уваги сучасної гуманітаристики до міждисциплінарного осмислення музично-фольклорних жанрів у контексті культурної антропології, аксіології та сучасних мистецьких практик. У сучасному культурному просторі колискова пісня виходить за межі традиційної фольклорної функції, набуваючи нових форм репрезентації та інтегруючись у різноманітні художні, терапевтичні й перформативні проекти. Це актуалізує потребу в переосмисленні жанру колискової як елемента народної творчості та як складного культурного феномена, пов'язаного з категоріями сну, спокою, емоційної безпеки та ціннісного ставлення до людини.

Особливої значущості проблема набуває в умовах трансформації сучасних моделей музичного сприйняття та зростання інтересу до практик, орієнтованих на психоемоційний комфорт і медитативний досвід. У цьому контексті дослідження функціонально-аксіологічних характеристик колискової дозволяє простежити механізми збереження та переосмислення традиційних культурних моделей у сучасному мистецькому середовищі.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблематика колискової пісні та пов'язаних

із нею культурно-психологічних аспектів представлена у низці міждисциплінарних досліджень. Зокрема, у колективній праці «Motherhood in Anthropology: Small Beginnings, Significant Outcomes» за редакцією Р. Гоулєнд та С. Халкроу [8] розглядаються біологічні й культурні аспекти взаємодії матері та дитини, що формують підґрунтя для осмислення колискової як особливої форми емоційної та комунікативної практики.

Дослідження С. Обіне «Lullabies and Universality: An Ethnographic Overview» [6] присвячене проблемі універсальності жанру колискової пісні та аналізу поширення традиції виконання колискових у різних культурних середовищах.

Важливе значення для вивчення української традиції має дисертаційне дослідження О. Марчун «Поетика української колискової пісні: мотиви, функції, образи» (2005) [3], у якому здійснено комплексний аналіз українських колискових пісень. У роботі розглянуто систему мотивів, функціональні особливості та образний світ жанру, а також окреслено історичні аспекти його дослідження та методологічні підходи до вивчення колискової традиції.

Метою дослідження є виявити функціонально-аксіологічні особливості жанру колискової пісні в контексті його історико-

культурної еволюції та проаналізувати трансформацію традиційних функцій колискової в сучасних культурно-мистецьких практиках.

Виклад основного матеріалу. Серед численних жанрів, що складають живу тканину світової музичної культури, колискова пісня займає особливе місце. Її унікальність полягає не в технічній складності чи естетичній витонченості, а в чомусь значно фундаментальнішому: колискова є тим жанром, з якого для кожної людини починається музика, і, ширше, починається культура. Ще до того, як дитина здатна осмислити звук раціонально, вона переживає його тілесно і емоційно - через ритм колискової, через тепло голосу, через інтонацію турботи. Саме в цьому первинному досвіді закладається те, що згодом стане естетичним сприйняттям, музичним мисленням і культурною ідентичністю. «Усім народам і громадам відома практика співу над дитиною, яка засинає. Колискові створюються та виконуються інстинктивно та інтуїтивно. Вони є первісними...» [14, 177].

Коліскова пісня належить до тих рідкісних культурних явищ, які однаковою мірою присутні в усіх відомих людських спільнотах - незалежно від географії, епохи, мови чи соціального устрою. Ця універсальність не є випадковою: вона відображає глибинну антропологічну константу - потребу людини у захисті, спокої та емоційній близькості, що знаходить своє найбільш природне вираження саме в жанрі колискової. Водночас попри цю універсальність кожна культура витворила власні неповторні традиції колискової пісні, що відображають її ментальність, систему цінностей, образний світ і музичну мову. У цьому діалозі універсального й локального, загальнолюдського й національно-специфічного розкривається надзвичайна культурна багатомірність жанру. С. Обіне стосовно універсальності колискових зазначає: «На глобальному рівні практика заспокоєння дітей піснями або ритмічним вокалізацією (широке визначення «колискової») зустрічається у переважній більшості суспільств (97,8%) і може бути сміливо визначена як майже універсальна» [7].

Осягнення природи колискової пісні неможливе в межах лише однієї наукової дисципліни. Цей жанр є точкою перетину численних дослідницьких перспектив: фольклористики й етномузикології, культурології й антропології, психології й

педагогіки, естетики й філософії. Кожна з цих галузей висвітлює окремий вимір жанру - і жодна з них не вичерпує його повністю. Саме тому сучасне вивчення колискової дедалі впевненіше рухається у бік міждисциплінарного синтезу, що дозволяє охопити жанр у всій його складності - як музичне, поетичне, ритуальне, аксіологічне і соціокультурне явище одночасно.

Особливої актуальності це питання набуває в контексті сучасної культури, яка переживає парадоксальну ситуацію: з одного боку, стрімкий розвиток технологій, інформаційна перенасиченість і постійне прискорення соціальних процесів формують гострий дефіцит спокою, уповільнення і внутрішньої тиші; з іншого - саме цей дефіцит породжує новий інтерес до практик і форм, здатних цей спокій забезпечити. Німецький соціолог Г. Роза є автором теорії соціального прискорення, яка говорить про проблеми прискореного темпу життя [11]. Колискова пісня з її глибинною орієнтацією на стан умиротворення, захищеності й гармонії виявляється в цьому контексті напрочуд актуальною - не як архаїчний релікт, а як жива культурна форма, що здатна відповідати на виклики сучасності.

Саме ця здатність жанру зберігати свою глибинну сутність крізь плин століть і культурних змін робить колискову пісню унікальним явищем світового музичного фольклору. Показово, що осмислення образу колискової не обмежується музичною сферою - воно простежується також у літературі, живописі, кінематографі та мультиплікації, що свідчить про стійкий міжкультурний інтерес до цього жанру та його значний культурно-символічний потенціал. Колискова як художній образ органічно поєднує теми материнства, дитинства, дому, внутрішнього спокою та безпеки, а тому давно вийшла за межі виключно побутової функції та набула глибокого культурного й філософського значення.

Це розширення смислового горизонту жанру закономірно зумовлює й розширення сфери його функціонування. Колискова пісня виступає важливим культурним надбанням людства та однією з базових практик засинання: у традиційній культурі й сучасному побуті вона використовується дорослими як засіб навіювання сну дитині, створення атмосфери безпеки, затишку та емоційної захищеності. Водночас колискова не обмежується виключно дитячою сферою - у сучасній культурі її функціональні та образно-

семантичні властивості дедалі активніше переосмислюються у контексті дорослого досвіду, відповідаючи на потребу сучасної людини в уповільненні, внутрішній тиші та психологічному відновленні. Вплив колискової на емоційний стан людини окреслює в своїй статті Я. Олійник [4]. Саме ця багатовимірність жанру – його здатність одночасно функціонувати як побутова практика, художній образ і культурний символ – і визначає дослідницьку перспективу цієї роботи.

У межах цього дослідження особливу увагу зосереджено на культурно-аксіологічному вимірі жанру колискової пісні, оскільки саме аксіологічний підхід дозволяє розглядати колискову як особливу форму трансляції цінностей, норм поведінки та моделей емоційної взаємодії між людьми – і тим самим розкрити її глибинну роль у відтворенні та збереженні культурної пам'яті людства.

Коліскові пісні тісно пов'язані з ритуальними практиками. Спів колискової є способом заспокоєння дитини та своєрідним ритуалом переходу від стану активності до стану сну. У цьому контексті показовою є думка Г. Волкової: «Ритуал зосереджує культурний початок людської активності, в якому релігійно-духовний стрижень, стрижень ідеально-суспільних чеснот через посередництво мистецької сфери направляє тілесно-матеріальну буттєвість» [1, 148]. Таким чином, сама практика створення й виконання колискової пісні вже є проявом культуротворчої діяльності. Ритуалізація процесу засинання сприяє формуванню стабільного емоційного середовища, що особливо важливо для раннього дитинства, коли психоемоційний стан дитини значною мірою залежить від зовнішнього впливу.

У сучасній культурі ритуали засинання трансформуються, однак не зникають. Сучасна людина часто використовує музику, звуки природи, медитативні практики чи дихальні вправи як засоби психологічного заспокоєння та підготовки до сну. Це дозволяє розглядати подібні практики як своєрідне продовження функціональної природи колискової, спрямованої на досягнення стану внутрішнього спокою та уповільнення психоемоційної активності. Питання Пошук засобів гармонізації внутрішнього стану вказує на незмінну потребу людини у відчутті захищеності та емоційної стабільності, яка в традиційній культурі реалізовувалась через колискову пісню.

Звичай заколисування дитини має виразний аксіологічний вимір і засвідчує ціннісне ставлення до дитини як до найвищої людської цінності. Немовля ще не здатне самостійно регулювати свій емоційний стан, тому дорослий бере на себе функцію організації простору безпеки й психологічного комфорту. У цьому сенсі колискова виступає особливим «перехідним» жанром, що супроводжує зміну психофізіологічного стану людини – від бадьорості до сну. Крім того, колискова є способом невербальної емоційної комунікації, у межах якої дитина ще до оволодіння мовою сприймає інтонацію, ритм, тембр голосу та емоційний стан дорослого.

Функціональні параметри колискової пісні детально аналізує О. Марчун, яка виокремлює такі функції жанру: стимуляцію засинання (оніричну), замовляння (апотропеїчну), пізнавальну (когнітивну), комунікативно-гლოსалалічну та антифрустраційну [2, 101]. Такий функціональний спектр свідчить про складну природу жанру, у якому поєднуються побутові, психологічні, культурні та символічні аспекти.

Онiрична функція визначає прикладну спрямованість жанру та формує його інтонаційно-образну сферу: тиху динаміку, м'якість тембру, інтимність звучання, атмосферу спокою й затишку. Саме через цю функцію розкривається аксіологічний центр жанру – благополуччя дитини як базова людська цінність. Українські колискові містять численні пестливі звернення до дитини («головочка-маківочка», «білий як лілея»), що свідчить про емоційне захоплення дитиною та символічне розміщення її у центрі художньої моделі світу колискової. «У просторовій системі колискових та забавлянок центральне місце посідає образ дитини, тоді як всі інші культурні поняття та предмети докiлля центровані навколо неї» [6, 7]. Пестливі інтонації та образність текстів формують у дитини первинне відчуття прийняття та любові, що має важливе значення для подальшого психоемоційного розвитку особистості.

Апотропеїчна функція пов'язана із захисною семантикою жанру та ґрунтується на прагненні убезпечити дитину від небезпеки чи злих сил. Як зазначає О. Марчун, «близькість колискових до замовлянь виявляється у формульності побудови текстів, імперативній семантиці та побажальному характері висловлювань» [2, 100]. Отже, колискова реалізує емоційно-комунікативну та символічно-охоронну функцію. Через

побажання щасливої долі, здоров'я та спокою дорослий ніби програмує бажаний життєвий сценарій для дитини, що відображає глибоку віру в силу слова та музичного інтонування.

Пізнавальна та комунікативна функції також мають важливе культурне значення. Через колискові дитина вперше знайомиться з мовою, образами навколишнього світу, елементами народної міфології та символікою природи. Образи kota, Дрімоти, рослинного світу чи природних явищ формують первинну картину світу та сприяють засвоєнню культурних кодів певного народу. Водночас саме через колискову дитина починає засвоювати емоційні моделі спілкування, інтонаційні особливості рідної мови та базові форми соціальної взаємодії. Щодо передачі світоглядних установок В. Червченко зазначає: «Через мову фольклору передається світогляд народу, його сприймання космосу, встановлення органічного зв'язку з навколишньою природою. Ця модель стає для немовляти тлом формування власної моделі світобудови і одночасно визначає належність дитини до тієї чи іншої культурної спільноти» [6, 4].

Водночас колискова є важливим засобом формування емоційного зв'язку між дитиною та дорослим. Вона створює особливий простір довіри, турботи й психологічної близькості. У цьому контексті спів колискової можна розглядати як форму естетизації повсякденного буття, де через інтонацію, тембр, ритм і тиху динаміку формується атмосфера внутрішньої гармонії. Важливо, що у традиційній культурі колискова часто виникала імпровізаційно, у безпосередньому контакті з дитиною, що підсилювало її особистісний та інтимний характер.

Особливого значення проблема колискової набуває у контексті раннього дитинства. Як зазначається у дослідженні взаємозв'язку матері та немовляти, «зв'язок мати–немовля не розривається при народженні... період відразу після народження іноді концептуалізують як четвертий триместр» [9, 7]. Це дозволяє розглядати колискову як важливий елемент процесу емоційного й культурного становлення людини. Саме в цей період формується базова довіра до світу, а звукове середовище, створене голосом матері чи близької людини, стає одним із перших чинників емоційної соціалізації.

Отже, аксіологічний вимір колискової пісні охоплює кілька рівнів: моральний (цінність життя, безпеки й благополуччя

дитини), культурний (передача мови, символів, моделей світу), комунікативний (формування міжособистісного зв'язку) та естетичний (естетизація повсякденності через музичне інтонування). Колискова у цьому контексті є музичним жанром та важливим механізмом культурної трансляції та емоційної взаємодії.

Сучасна культура характеризується інформаційною перенасиченістю, прискореним ритмом життя та постійною цифровою взаємодією, що нерідко спричиняє психоемоційне виснаження та проблеми зі сном. У цьому контексті феномен колискової отримує нове осмислення в сучасних культурно-мистецьких практиках. Показовим прикладом є альбом «Sleep» М. Ріхтера, створений у 2015 році. Сам композитор визначає цей восьмигодинний твір як «колискову для шаленого світу» [12], підкреслюючи його спрямованість на уповільнення темпу життя та створення простору внутрішнього спокою.

Проект «Sleep» трансформує як саму ідею колискової, так і традиційний формат академічного концерту. Слухачі перебувають у ліжках, а музичне сприйняття поєднується зі станом засинання. У результаті виникає нова форма художньої комунікації, де колискова масштабується від індивідуального акту заколисування дитини до колективного музично-перформативного досвіду дорослої аудиторії. Таким чином, змінюється функція музики та сама модель взаємодії між виконавцем, слухачем і художнім простором.

Подібні експерименти здійснював і Р. Річ, який ще у 1980-х роках організував так звані «сонні концерти» та досліджував вплив музики на фази сну й стан свідомості. Його проекти «Somnium» (2001) та «Perpetual – A Somnium Continuum» (2014) демонструють подальше переосмислення функцій музики у контексті сну, медитації та глибокого слухання. У цих практиках музика перестає бути лише об'єктом естетичного споглядання й перетворюється на середовище психоемоційного переживання.

Поширеність колискової серед різних народів світу свідчить про універсальний характер цього жанру. С. Вайснер припускає що спів колискових можливо є «міжнародною мовою всього людства, незалежно від віку, культури чи часу» [13, 8]. У цьому контексті колискову можна розглядати як одну з базових форм музичної комунікації людства, що зберігає свою актуальність навіть в умовах суттєвих культурних і технологічних трансформацій сучасності.

Колискова пісня є особливою формою культурної практики, у якій поєднуються фізіологічні потреби людини, емоційна взаємодія, етичні установки та художні засоби вираження. Її значення не обмежується функцією присипляння дитини, оскільки колискова формує простір психологічної безпеки, емоційного контакту та передачі культурного досвіду. Через інтонацію, ритм, тембр голосу, мовні образи й символіку дитина вперше входить у сферу культурної комунікації та засвоює базові моделі взаємодії зі світом. Водночас колискова відображає систему цінностей суспільства, у центрі якої перебувають турбота, захист, любов і благополуччя людини.

У сучасному культурному просторі функції та семантика колискової зазнають трансформації. Практики, пов'язані з музикою для сну, медитативним слуханням та уповільненням ритму життя, демонструють збереження потреби людини у стані внутрішнього спокою та емоційної рівноваги. У цьому контексті сучасні мистецькі проекти, присвячені феномену сну, актуалізують окремі принципи колискової пісні, переосмислюючи їх відповідно до умов сьогодення. Таким чином, колискова зберігає свою культурну актуальність як форма емоційної регуляції, художньої комунікації та трансляції ціннісних орієнтирів у різних історичних і соціокультурних умовах.

Наукова новизна дослідження полягає в комплексному осмисленні колискової пісні як функціонально-аксіологічного феномена, що формується на перетині культурного, біологічного, психологічного вимірів. У роботі вперше проаналізовано взаємозв'язок між жанровою природою колискової та феноменом сна в аспекті її культуротворчого потенціалу й механізмів формування емоційно-комунікативного середовища. Доведено, що колискова репрезентує ритуалізовану модель переходу від стану активності до стану спокою, що має аксіологічне підґрунтя та пов'язане з категоріями турботи, безпеки й гармонізації психоемоційного стану. Уперше простежено трансформацію функцій колискової у сучасних культурно-мистецьких практиках, яка інтегрується у нові формати музичного досвіду та художньої комунікації. Це дозволило розглядати колискову актуальну модель культурної взаємодії у сучасному мистецькому просторі.

Висновки. У результаті дослідження доведено, що жанр колискової пісні формується на перетині біологічного,

психологічного та культурного вимірів і виконує функцію регуляції переходу від стану активності до стану спокою. Колискова є ритуалізованою формою культурної поведінки, спрямована на створення простору емоційної безпеки, довіри та психоемоційної гармонізації.

Встановлено, що функціональна структура колискової має комплексний характер і поєднує оніричні, апотропеїчні, комунікативні, когнітивні та естетичні функції. Їх реалізація засвідчує аксіологічну природу жанру, у центрі якої перебувають цінності турботи, любові, благополуччя дитини та культурної спадкоємності.

Водночас виявлено, що в умовах сучасної культури відбувається трансформація традиційних функцій колискової. Феномен сну дедалі активніше інтегрується у сучасні мистецькі практики, де музика використовується як засіб уповільнення, медитативного досвіду та подолання психоемоційного перенапруження. Такі проекти, як «Sleep» М. Ріхтера чи «сонні концерти» Р. Річа, демонструють переосмислення жанрової моделі колискової та її адаптацію до потреб сучасної людини.

Отже, колискова пісня зберігає свою культурну актуальність, трансформуючись із традиційної форми дитячого заколисування у багатовимірний культурно-мистецький феномен, що репрезентує цінності спокою, внутрішньої гармонії та людської взаємодії в сучасному соціокультурному просторі.

### Література

1. Волкова Г. В. Феноменологічність ритуалу у вибудові культурних цінностей. *Вісник Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 3. С. 144–149.
2. Марчун О. В. Питання комплексного аналізу українських колісанок. *Народна творчість та етнографія*. 2005. № 2. С. 97–102.
3. Марчун О. Поетика української народної колискової пісні: мотиви, функції, образи : дис. ... канд. філол. наук: 10.01.07 / Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. Київ, 2005.
4. Олійник Я. В. Колискова пісня та її вплив на емоційний стан людини. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2025. Т. 2. № 87. С. 162–167. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/87-2-23>.
5. Ткач А. Колискові пісні та їх роль у контексті традиційної культури. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв*.

Серія: Музичне мистецтво. 2020. С. 181–188. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7581.3.2.2020.219168>.

6. Червченко В. В. Вербальні знаки етнокультури в українському дитячому фольклорному мовленні : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Інститут філології. Київ, 2015. 19 с.

7. Aubinet Stéphane. Lullabies and Universality: An Ethnographic Review. *Cross-Cultural Research*. Vol. 58. Iss. 5. 2024. P. 411–446. DOI: <https://doi.org/10.1177/10693971241272406>.

8. Gowland R., Halcrow S. (Eds.). *The Mother-Infant Nexus in Anthropology. Small Beginnings, Significant Outcomes*. Springer Verlag. 1st ed. 2020. p. 284. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-27393-4>.

9. Gowland Rebecca, Halcrow Siân. *The Mother-Infant Nexus in Archaeology and Anthropology. The Mother-Infant Nexus in Anthropology: Small Beginnings, Significant Outcomes*. Cham, Springer. 1st ed. 2020. P. 1–15.

10. Jespersen K. V. *A lullaby to the brain: The use of music as a sleep aid. The Musical Neurons*. Springer. 2022. P. 53–63. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-031-08132-3>.

11. Rosa H. *Social Acceleration: A New Theory of Modernity*. New York Chichester, West Sussex: Columbia University Press. 2013. 512 p.

12. Sleep by Max Richter. URL: <https://www.maxrichter-sleep.com/en/> (дата звернення: 03.03.2026).

13. Weisner S. *The mythology of infancy: Lullabies from a jungian perspective* PhD thesis. Pacifica Graduate Institute. 2000. P. 261.

14. Żebrowska-Mazur B. *Traditional polish lullabies. Estonia and Poland: Creativity and Tradition in Cultural Communication*. 2013. Vol. 2, P. 177–189.

### References

1. Volkova, H. V. (2019). The phenomenological nature of ritual in the formation of cultural values. *Herald of the National Academy of Culture and Arts Management*, 3, 144–149 [in Ukrainian].

2. Marchun, O. (2005). The issue of a comprehensive analysis of Ukrainian lullabies. *Folk Art and Ethnography*, 2, 97–102 [in Ukrainian].

3. Marchun, O. (2005). *Poetics of the Ukrainian folk lullaby: motives, functions, images*. Dissertation of the Candidate of Sciences. Taras Shevchenko National University of Kyiv [in Ukrainian].

4. Oliiynyk, Y. (2025). Lullaby and its influence on the emotional state of a person. *Humanities science current issues*, 2(87), 162–167 [in Ukrainian].

5. Tkach, A. (2020). Lullabies and their role in the context of traditional culture. *Bulletin of Kyiv National University of Culture and Arts. Series: Musical Art*, 181–188. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7581.3.2.2020.219168> [in Ukrainian].

6. Cherevchenko, V. (2015). *Verbal signs of ethnoculture in Ukrainian children's folklore speech*. Author's thesis of Candidate of Sciences' Dissertation. Taras Shevchenko National University of Kyiv [in Ukrainian].

7. Aubinet, S. (2024). Lullabies and Universality: An Ethnographic Review. *Cross-Cultural Research*, 58 (5), 411–446. DOI: <https://doi.org/10.1177/10693971241272406> [in English].

8. Gowland, R., & Halcrow, S. (Eds.). (2020). *The Mother-Infant Nexus in Anthropology. Small Beginnings, Significant Outcomes*. Springer Verlag, 1st ed. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-27393-4> [in English].

9. Gowland, R., & Halcrow, S. (2020). *The Mother-Infant Nexus in Archaeology and Anthropology. The Mother-Infant Nexus in Anthropology: Small Beginnings, Significant Outcomes*. Cham, Springer, 1st ed., 1–15 [in English].

10. Jespersen, K. V. (2022). *A lullaby to the brain: The use of music as a sleep aid. The Musical Neurons*. Springer, 53–63. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-031-08132-3> [in English].

11. Rosa, H. (2013). *Social Acceleration: A New Theory of Modernity*. Columbia University Press [in English].

12. Sleep by Max Richter. (n.d.). <https://www.maxrichter-sleep.com/en/> [in English].

13. Weisner, S. (2000). *The mythology of infancy: Lullabies from a jungian perspective*. PhD thesis. Pacifica Graduate Institute [in English].

14. Żebrowska-Mazur, B. (2013) *Traditional polish lullabies. Estonia and Poland: Creativity and Tradition in Cultural Communication*, 2, 177–189 [in English].

Стаття надійшла до редакції 04.03.2026

Отримано після доопрацювання 07.04.2026

Прийнято до друку 16.04.2026

Опубліковано 26.05.2026